

Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit 2025 – Stad Brussel

Gezondheid voor iedereen

De Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit 2025, georganiseerd door de Stad Brussel, benadrukt dit jaar het fundamentele recht op gezondheid voor iedereen. Dit engagement is volledig in lijn met de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)**, in het bijzonder **SDG 3**, gericht op het garanderen van een **goede gezondheid en welzijn voor iedereen**¹.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zegt: “Gezondheid is een toestand van volledig fysiek, mentaal en sociaal welzijn en niet louter de afwezigheid van ziekte of gebrek.”⁴

De COVID-19-pandemie heeft de mondiale gezondheidszorgstelsels op zijn kop gezet, waardoor de grote ongelijkheid in de toegang tot zorg aan het licht is gekomen. Naast de zware menselijke tol heeft de crisis de vooruitgang in de richting van universele gezondheidszorg vertraagd, een centrale doelstelling van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). De gevolgen hiervan zijn bijzonder uitgesproken voor kwetsbare bevolkingsgroepen, of het nu gaat om mensen die in conflictsituaties leven, ontheemde bevolkingsgroepen of zelfs slachtoffers van de klimaatverandering. Naast de directe gevolgen heeft de pandemie ook essentiële diensten ontwricht, zoals vaccinatie, de gezondheidszorg voor moeders en kinderen, evenals de beheersing van niet-overdraagbare ziekten en de geestelijke gezondheidszorg⁵.

Hoewel de gezondheidscrisis nu onder controle is, blijven de uitdagingen op het gebied van de toegang tot gezondheidszorg groot. Meer dan 4,5 miljard mensen wereldwijd genieten niet volledig van essentiële gezondheidszorg, en ruim twee miljard mensen worden geconfronteerd met financiële belemmeringen bij de toegang tot medische basisdiensten. Deze ongelijkheden treffen onevenredig zwaar de armste en gemarginaliseerde bevolkingsgroepen, waardoor de sociale en gezondheidsverschillen worden versterkt⁶.

Psychische aandoeningen vormen een groot probleem voor de volksgezondheid. In 2019 hadden bijna een miljard mensen er last van, waaronder 14% adolescenten. Zelfmoord was verantwoordelijk voor ruim één op de honderd sterfgevallen, waarbij de meerderheid van de gevallen zich voordeed vóór de leeftijd van 50 jaar. Deze pathologieën zijn de belangrijkste oorzaak van invaliditeit en verkorten de levensverwachting met 10 tot 20 jaar, vaak als gevolg van vermijdbare lichamelijke ziekten. De pandemie heeft deze kwetsbaarheden geaccentueerd, waardoor het aantal gevallen van depressie en angst met 25% is toegenomen. Toch blijven stigmatisering en discriminatie bestaan. In 2022 blijven zelfmoordpogingen in twintig landen over de hele wereld strafbaar. Net als bij de algemene toegang tot zorg zijn het de meest

¹ [Sustainable Development Goals](#)

² [Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen \(SDG's\) | Never Stop Learning](#)

³ [F SDG-goals icons-individual-rgb-03 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties 3 Shutterstock](#)

⁴ [World Health Organization – Frequently asked questions](#)

⁵ [WHO-UHL-PHC-SP-2021.01-eng.pdf](#)

⁶ [World Health Organization 2024 : World Health Day 2024: My health, my right](#)

kwetsbare bevolkingsgroepen die het meest lijden onder de ongelijkheid op het gebied van de toegang tot zorg⁷.

Ook in 2022 hadden 1,62 miljard mensen interventies nodig tegen verwaarloosde tropische ziekten (NTD's), een daling van 26% vergeleken met 2010, maar onvoldoende om de reductiedoelstelling van 90% in 2030 te bereiken. Ondanks vooruitgang, zoals de eliminatie van ten minste één NTD in 50 landen, blijven er problemen bestaan als gevolg van gezondheids-, politieke en financiële ontwikkelingen. De WHO introduceerde in 2023 een mondiaal formulier om de voortgang beter te volgen, waarbij hiaten in de gegevenskwaliteit en de integratie van NTD's in gezondheidszorgsystemen aan het licht kwamen. Bovendien heeft de COVID-19-pandemie de diensten ter bestrijding van deze ziekten ontwricht, waardoor het aantal behandelde mensen is afgenomen, terwijl de toegang tot water en sanitaire voorzieningen in endemische gebieden onvoldoende blijft⁸.

De toegang tot gezondheidszorg kan niet los worden gezien van andere structurele factoren die verband houden met de SDG's. Drinkwater en een gezond dieet (dit zijn **SDG 6 schoon water en sanitaire voorzieningen** en **SDG 2 geen honger**⁹) zijn fundamentele voorwaarden om een optimale gezondheid te garanderen. In 2023 leden echter nog steeds tussen de 713 en 757 miljoen mensen honger, een stijging ten opzichte van 2019. Azië en Afrika blijven de regio's die het zwaarst getroffen zijn door voedselonzekerheid, met een toenemende prevalentie van ondervoeding op het Afrikaanse continent¹⁰.

Hoewel er vooruitgang is geboekt op het gebied van de toegang tot drinkwater, had in 2022 nog steeds 9% van de wereldbevolking er geen toegang toe. In Sub-Saharaans Afrika heeft meer dan een derde van de bevolking geen veilige toegang tot drinkwater, wat de verspreiding van door water overgedragen ziekten zoals cholera, dysenterie en diarree-infecties in de hand werkt. Diarree blijft een van de belangrijkste oorzaken van kindersterfte en is verantwoordelijk voor 8% van de kindersterfte in 2022. Het garanderen van universele toegang tot drinkwater is daarom een belangrijk punt om gezondheid voor iedereen te garanderen¹¹.

De gezondheid van de mens is onlosmakelijk verbonden met de gezondheid van het milieu. Klimaatverandering verergert veel gezondheidsrisico's, met name door toegenomen hittegolven, slechtere luchtkwaliteit en verminderde toegang tot drinkwater en voedselzekerheid. Milieustress heeft ook een directe invloed op de geestelijke gezondheid, doordat de angst voor klimaatrampen, gedwongen migratie en voedselcrises toeneemt¹². Geconfronteerd met deze uitdagingen stelt de One Health-benadering een geïntegreerde visie voor op de gezondheid van mens, dier en milieu. Volgens de WHO was het gebrek aan coördinatie op deze drie gebieden een belangrijke factor in de gezondheids crisis die met COVID-19 gepaard ging. Deze aanpak is gericht op het versterken van de preventie, het toezicht en het beheer van pandemieën, rekening houdend met de interacties tussen ecosystemen en de volksgezondheid¹³.

De Stad Brussel zet zich actief in voor toegang tot gezondheid en ondersteunt initiatieven voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Dit engagement ligt in de lijn van verschillende **doelstellingen van SDG 3**¹⁴, in het bijzonder **doelstellingen 3.1 en 3.2**, die tot doel hebben de moeder- en kindersterfte terug te dringen. In deze context steunt de Stad het Ubuntu-project van de Belgische vzw Mon Ami Guelord, dat de

---

⁷ [World Health Organization 2022 : WHO highlights urgent need to transform mental health and mental health care](#)

⁸ [World Health Organization : Global report on neglected tropical diseases 2024: executive summary](#)

⁹ [World Health Organization : Sustainable Development Goals](#)

¹⁰ [Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2024: The State of Food Security and Nutrition in the World 2024](#)

¹¹ [Unicef, verdrag over de rechten van het kind: water, hygiëne en sanitaire voorzieningen](#)

¹² [OMS. 2023 : Climate Change Impacts and Risks](#)

¹³ [One Health](#)

¹⁴ [Goal 3 - Good health and well-being - Indicators For The Sustainable Development Goals](#)

moeder- en kindersterfte in het Tshangu-district van Kinshasa in de Democratische Republiek Congo wil terugdringen. Het project is gebaseerd op een nieuwe aanpak van de zorg voor vrouwen, waarbij wordt ingegrepen vanaf de zwangerschap en ook wordt gemikt op vrouwen in de vruchtbare leeftijd.

Doelstelling 3.3, die betrekking heeft op de strijd tegen hepatitis en door water overgedragen ziekten, wordt ook aangepakt via het project voor de levering en installatie van een drinkwatervoorzieningssysteem in Satina, Guinee, dat medegefinancierd wordt door het Belgische bedrijf Vivaqua. Het doel van dit initiatief is om vandaag 3.500 mensen van drinkwater te voorzien en toekomstige generaties duurzame toegang tot drinkwater te garanderen, en zo rechtstreeks bij te dragen aan de strijd tegen door water overgedragen ziekten.

Naast deze projecten heeft de Stad een partnerschap ontwikkeld met de vereniging Afak pour la Santé Mentale (AASM), een pionier op het gebied van geestelijke gezondheidszorg in Casablanca, Marokko. Dankzij financiering van het project 'Droit à la santé mentale' (DSM) heeft dit partnerschap de vereniging in staat gesteld om haar capaciteit te versterken en patiënten uitgebreide zorg te bieden, wat een stabilisering van hun toestand en hun sociale re-integratie bevordert. Er worden ook strategische middelen ingezet om de Marokkaanse samenleving bewust te maken van de uitdagingen op het gebied van geestelijke gezondheid en zo de marginalisatie van de betrokken personen te verminderen. Dit partnerschap is volledig in overeenstemming met **doelstelling 3.4**, die deels gericht is op het bevorderen van geestelijke gezondheid en welzijn.

Ten slotte is de Stad Brussel na de Russische invasie een partnerschap aangegaan met Oekraïne om ondersteuning te bieden op het gebied van uitrusting en personeel. Dit partnerschap omvat ook opleidingen voor Oekraïense gezondheidswerkers, zodat ze beter kunnen inspelen op de dringende gezondheidsbehoeften van hun bevolking.

Tegelijkertijd werkt België via zijn ontwikkelingsagentschap aan de verbetering van de toegang tot basisgezondheidszorg in zijn partnerlanden door middel van verschillende initiatieven zoals de financiering van medische infrastructuur, de ontwikkeling van de vaardigheden van gezondheidswerkers en de bevordering van seksuele en reproductieve rechten¹⁵. Op internationaal niveau hebben de WHO-lidstaten, in een context die getekend is door de ervaring van COVID-19, een onderhandelingsproces opgestart voor een nieuwe internationale overeenkomst over de preventie van en de respons op pandemieën. Deze overeenkomst moet zorgen voor een meer gelijke toegang tot essentiële gezondheidsmiddelen, zoals vaccins en beschermende uitrusting, en tegelijkertijd de veerkracht van de gezondheidszorgstelsels wereldwijd versterken¹⁶.

Toegang tot gezondheidszorg voor iedereen is een wereldwijde prioriteit die een wereldwijde en inclusieve aanpak vereist. Door lokale en internationale initiatieven te steunen, gezondheidssystemen te versterken en alomvattende preventiestrategieën te integreren, is het mogelijk om vooruitgang te boeken in de richting van een eerlijkere, meer zorgzame wereld waarin iedereen zonder discriminatie kan genieten van essentiële gezondheidszorg.

De Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit biedt daarom de gelegenheid om:

- Vertoningen met aansluitende debatten te organiseren van documentaires over wereldwijde gezondheidskwesties.
- Workshops of conferenties te organiseren over toegang tot gezondheidszorg over de hele wereld, in samenwerking met lokale ngo's en verenigingen.
- Processen voor ondersteuning (zoals in Oekraïne) te ontwikkelen of onder de aandacht te brengen voor gezondheidszorgstructuren in de armste landen.
- Pleidooien te ondersteunen om de toegang tot gezondheidszorg te bevorderen.
- Meer zichtbaarheid te creëren voor milieu-initiatieven (herbebossing, bestrijding van vervuiling) om de invloed van klimaatverandering op de gezondheid te beperken.
- Culturele en educatieve activiteiten te ontwikkelen om dit thema te verkennen.

---

¹⁵ [Gezondheid - Enabel - Belgian Development Agency](#)

¹⁶ [Pandemic prevention, preparedness and response accord](#)